

Peter Tigrov

ŠELMY A HYENY

Peter Tigrov

ŠELMY A HYENY

Příběh a postavy v něm jsou vymyšlené, podobnost s realitou je čistě náhodná.

ŠELMY A HYENY

© **Peter Tigrov**, 2021

© Grafická úprava, redakce, obálka: **Věra Martinková**, 2021

Ze slovenštiny přeložil **Tomáš Míka**

© Ilustrace: **Věra Martinková**, 2021

© Foto na první straně obálky a stranách 4, 115: **depositphotos.com**

© Foto na straně 114: **Peter Tigrov** (Peter Gašparík), 2021

Typografie: Nakladatelství ALFA-OMEGA, 2021

Sazba: Butterfly services, s. r. o.

Tisk: DigiTisk Studio spol. s r. o.

Vydalo nakladatelství ALFA-OMEGA,

PhDr. Věra Martinková, CSc., 2021,

jako svou 385. publikaci

(67. publikaci řady Současná próza)

Horní 203, 251 70 Dobřejovice, Praha-východ

Tel.: 323 637 689, 603 576 291

e-mail: alfa-omega@volny.cz

www.alfa-omega-cz.com

© **ALFA-OMEGA 2021**

Druhé upravené vydání, v češtině první

Knihu si můžete objednat u dobrých knihkupců nebo

na adresách **nakladatelství ALFA-OMEGA**:

www.alfa-omega-cz.com, e-mail: alfa-omega@volny.cz,

tel. 603 576 291, 323 637 689, popř. na poštovní adrese – viz výše

ISBN: 978-80-7389-266-1

Peter Tigrov

ŠELMY A HYENY

Nakladatelství ALFA-OMEGA 2021

1.

Začalo to velmi jednoduše. Ležela na zemi mrtvá a vypadalo to na jasnou sebevraždu. Vraždy přece takhle jednoduché nebývají. Maroš klečel na kolenu, objímal její bezvládné tělo a řval jako malé děčko.

Bylo to tak sugestivní, že jsem si musel jít zapálit. Ven, samozřejmě. Přestal jsem kouřit před lety, ale ze zvyku jsem s sebou nosil vždy pár cigaret. Byly to důkazy mé silné vůle. Teď to ale už nešlo vydržet. Maroše jsem znal nejspíš odjakživa. Poznali jsme se ještě v době, kdy měl naději stát se slušným člověkem. Ale kdo ví, jak to s námi vlastně je? Možná se už se vším tím svinstvem rodíme a časem z nás jen vyplouvá na povrch naše pravá podstata. Jeho vzlyky se zarývaly přímo do srdce. Nic tak sentimentálního jsem nezažil celá léta. A to jsem už v životě zažil leccos.

Vyšel jsem ven a dychtivě jsem do sebe vtahoval nikotin z prastaré cigarety. V hlavě se mi rojily vzpomínky a mimoděk se mísily s čímsi, co by se dalo nazvat zklamáním, smutkem či zlou předtuchou. Neměl jsem už takovouto Bratislavu rád. Omrzela mě.

Člověk tady za žádných okolností nemohl vykonávat svou práci, aniž by byl neustále do něčeho osobně zatažený. Do nějaké bažiny. A já už z toho byl unavený. Prostě jsem neměl nervy na to, abych se stále setkával s vlastní minulostí, mládím, které se tak pokazilo, a díval se na lidi, kterým namísto ideálů zůstalo jen cosi jako ambice a prázdnota. I Maroš si vlastně o sobě vždy myslel, že je někým jiným, než ve skutečnosti byl. Měl o sobě představu, že je mistr světa, a přitom to byl jen malý podrazák. A vždy, když si to někde ve svém nevědomí nechtěně uvědomil, nebo když mu to někdo připomněl, začal být neočekávaně agresivní. Tvář se mu změnila a podobal se malému neovladatelnému démonovi.

Zastyděl jsem se, že právě teď myslím na tyto věci. Z té cigarety mi začalo být nějak nevolno, a tak jsem ji rychle típnul. Jakubovo náměstí bylo tiché, jako by byly tři hodiny ráno, a přitom mi mobil hlásil sotva jedenáct. Jen tu a tam se svítilo a v pár oknech se míhaly odrazy z hučící plazmy. Nikdy mě nepřestane fascinovat ta obdivuhodná lidská výdrž při sledování televizních hloupostí. Náměstí opatrně brázdily tři kočky tygrovité a zvědavě si mě prohlížely. Zvažovaly, zda se přiblížit, nebo ne. Nakonec si to rozmyslely. Na druhém konci náměstí, na straně blíž k Šafku, zastavilo tmavé SUV, takové, jakých je v Bratislavě spousta, a vypnulo světla.

Zdálo se mi, že mě z toho auta někdo důkladně pozoruje. Byl to jen pocit, nic jiného, a ačkoliv jsem se považoval za poměrně racionálního, život mě naučil taková tušení nepodceňovat.

Noro mě vyrušil z mého rozjímání.

„Tak co, Koro? Nemyslíš, že bys mohl konečně udělat pár fotek?“

„Myslím... jen jsem si musel zapálit... vždyť jsi ho slyšel!”

„Slyšel, slyšel... jako nějaká ženská.“

Nora jsem měl rád, byl to dobrý reportér a nebyl až taková svině. Dělal si jen svou práci a naštěstí se v ní nevyžíval jako někteří.

„Poslyš, Noro... vždyť víš, že je to můj starý kamarád...”

„Každý v tomto městě byl někdy s někým kamarád. Kašli na to a udělej ty fotky, ať jsme co nejdřív doma...”

„A co poldové?”

„Vždyť jsi je viděl... za stovku bychom se v tom bytě mohli i vychcat. Starý vždycky najde způsob, jak podchytit jejich šéfa!” Ušklíbl se, a přitom se mu horní ret odchlípl, spodní se stáhl a odhalil tak řadu nepravidelných, zahnědlých dolních zubů.

Vstoupili jsme znovu do bytu. Když jsem tu byl naposledy, všude bylo rozvěšené dětské oblečení a vládla zde živá rodinná atmosféra. To však mohlo být zhruba tak před šesti lety. Opravdu rychle to uteklo.

Nyní zde vládl nepřírozený pořádek, jakási sterilita. Povzdechl jsem si, vytáhl svůj Canon a hledal nějaký decentnější, a přitom tak nějak působivý záběr. Maroš zvedl hlavu, zarazil se a vyčítavě mě pozoroval. V očích se mu zaleskl úzký proužek nevraživosti.

„To myslíš vážně?”

„A co mám dělat? Je to můj job...”

„Nebud' hyena... aspoň kvůli ní.” Smutně pokynul směrem k bezvládnému tělu. „Stejně tady vlastně nemáte co dělat... Kdo vás sem pustil? Ptám se tě, jak jste se sem dostali?” Poslední větu už křičel.

„Jako spolupracovníci vyšetřovatelů... Měl jste si to uvědomit dřív,” odpovídal sebevědomě Noro.

Maroš na něj také nenávistně blýskl okem a pak se pomalu obrátil ke mně. Nozdry se mu dramaticky rozšiřovaly a tělo se mu napnulo. Zoufalí lidé dělají zoufalé činy.

„Pojď, Noro, kašlem na to. Je to vlastně můj kamarád.”

„Byl jsem tvůj kamarád.”

„Ano, byl to můj kamarád.”

„Jak chceš, Koro... ale víš, jak bude starý zuřit, když to nebude ono. Poldové si už svoje vzali... a víš, že ne vždycky se nám podaří dostat až na místo činu,” ušklíbl se. „A tahleta tady byla dokonce herečka, ne?”

„Poslankyně místního zastupitelstva.”

„Já vím, ale předtím herečka.”

Vyšli jsme na ulici. Znovu jsem dostal neodolatelnou chuť si zapálit, tentokrát jsem však odolal. Černé SUV stálo zaparkované na tom samém místě. Vypnutá světla, vypnutý motor. Stále jsem ale měl pocit, že v něm někdo je. Rozloučil jsem se s Norem.

„Nejdeš do redakce? A co fotky?“

„Pošlu ti je mailem, jen co přijdu domů... jsem utahaný.“

„Jak chceš.“

Auto jsem měl zaparkované až na nábřeží, asi tři sta metrů od Jakubova náměstí. Večer v těchto místech nezaparkujete, pokud nejste policista, nebo záchranka. Cestou jsem prošel pár metrů kolem toho esúvéčka, které mě tak znervózňovalo. Hodil jsem do něj rychlý pohled a navzdory kouřovým sklům se mi zdálo, že se v něm zaleskly delší blond vlasy. Rychle jsem se odvrátil a přidal do kroku. Dunaj klidně tekł jako obvykle. V tom tichu jsem slyšel, jak šumí.

„Mám tuhle řeku rád,“ pomyslel jsem si. „Nemám rád tohle město, ale tu řeku rád mám. V tomto městě není spravedlnosti, ani naděje. Řeka však teče daleko a tam někde za horami se dá normálně žít... možná.“ Sedl jsem do své Fabie a chvíli jsem nechal jen tak běžet motor. Byl jsem unavený. Na dovolené jsem nebyl už přes rok. Neměl jsem s kým, a kdyby i bylo s kým, nechtělo by se mi.

Na obloze se objevil mrak a odraz hvězd na hladině úplně zmizel. Přichází podzim. Podzim ještě ujde, ale Vánoce jsou hotové peklo. Hověl jsem si v této smutné chvíli svobody. Naoko se zdá, že nic nemusím, ale přece jsem otrokem.

Vyšel jsem na Vajanského nábřeží a pomalu se blížil k Riverparku. Ulice byly pusté, tramvaje už nejezdily. U Danube jsem viděl odbočovat mým směrem tmavé SUV. Byla to X5 se seneckou poznávací značkou. Znovu se v něm něco světlého zablysklo. Auto počkalo, až projedu kolem, zařadilo se za mě a v těsném závěsu mě sledovalo. Nerozuměl jsem tomu a dost mě to vytáčelo. Měl jsem chuť zastavit a udělat scénu, jenže nikde nikdo nebyl, až na tu a tam nějakého ztraceného podnapilého chodce. Raději jsem nechtěl nic riskovat. O zuby či život se dá přijít velmi snadno a my, kdo jsme vyrůstali v devadesátých letech, to víme velmi dobře. Na Lafranconi auto odbočilo do Mlynské doliny, a tak jsem si trochu oddechl. Vlastně zhluboka oddechl. Když jsem byl v Liščím údolí, začal mi vyzvánět telefon. Dlouho jsem ho hledal, protože jsem si stále nezprovoznil to blbé handsfree.

„Ahoj Koro, vykašli se prosím na ty fotky... ve jménu našeho starého kamarádství. Proč se vyžívat v lidském neštěstí... nebyval jsi takový.“

Zavěsil jsem. Znovu jsem dostal chuť na ty prokleté cigarety. Na červené, na konci Karlovky, jsem jednu vylovil a zapálil si.

„Kokot jeden! Chuj jeden vypatlaný!“

Když jsem přišel do svého bytu v Dúbravce, zapnul jsem počítač, vybral dvě fotky a poslal je Norovi. Takové nezáživné a v podstatě nic neříkající.

„Můj malý kompromis,“ pomyslel jsem si, ačkoli kompromisy jsem z duše nenáviděl a vlastně jsem jich ani nebyl schopen. Hm, nebyl jsem jich schopen, ale musel jsem je dělat každý den jako všichni.

Zvedl jsem hlavu. Můj byt mě očekával ve svém obvyklém stavu: klid a nepořádek. Dumal jsem, zda si otevřít láhev vína. Bylo už ale dost pozdě, takže jsem si to s ohledem na ranní vstávání raději rozmyslel. Osprchoval jsem se a usnul spánkem pronásledovaných.

2.

Nic se mi nezdálo, alespoň si na žádný sen nevzpomínám, ale i tak jsem ráno zaspal. Když jsem pak uháněl do fachu, vyšly na mě snad všechny červené v Bratislavě. Na chodbě v redakci jsem se potkal s Norem. Sotva se na mě podíval. Vypadal tak nějak zničeně.

„Čeká tě starej,” sykl mezi zuby místo pozdravu.

„Pane jo!” vydralo se ze mě.

Šéfredaktor, alias Martin Bočkay, seděl ve své oblíbené, rádoby intelektuální póze s překříženýma nohama a s rukou, kterou si fingovaně podpíral bradu. Byl to vyhublý plešivějící metrosexuál, který celý život čekal na tento post a teď si ho plnými doušky užíval. Nikdy nezvyšoval hlas a nikdy vám neřekl nic na rovinu. A proto jste po setkání s ním měli chuť se osprchovat nebo si přinejmenším umýt ruce. Člověk u něho málokdy uměl odhadnout míru reálné hrozby. Byl jako mentální chameleón a vy jako virtuální moucha, kterou se z rozmaru chystá ulovit.

„Pane Karoviči.”

„Dobrý den, pane šéfredaktore.” Chtěl jsem se omluvit za to, že jdu o hodinu později na poradou, ale jaksi mi to nevyšlo.

„Vy jste živnostník, pane Karoviči, není-liž pravda?”

Nesnášel jsem ty jeho starosvětské výrazy, když chtěl působit jako světzalný člověk.

Měl jsem sto chutí mu odpovědět: „Svatá pravda,” s pořádným nádechem ironie.

„Ano, pane šéfredaktore.” Strašně jsem se snažil, aby v mém hlase nebylo cítit opovržení nebo sarkasmus. A měl jsem chuť dodat: „Jako téměř všichni.”

„Asi víte, kolik se nám sem hlásí fotografů... A mladých...”

„Určitě hodně.”

Tento job jsem potřeboval, byla to moje jediná jistota. Svatby a rodinná alba, z toho se vyžít nedá.

„Mluvil jsem o tom už i s panem Kornerem. Zkrátka a dobře, jsme lidské bytosti a musíme se tak také chovat... Ta včerejší záležitost...” Otočil hlavu směrem k oknu.

Pochopil jsem. V novinách se to stává poměrně často a v principu všichni

víme, kdo je tabu. Jde o ty opravdu bohaté, ne o ty, co by jimi jen chtěli být, a proto se velmi rádi všemožně předvádějí. A ti opravdu bohatí mají své přítelkyně, rodiny a pak je tu ještě pár vlivných intelektuálů, kteří mají dobré konexe. A pokud na tuto nedotknutelnost někdy zapomeneme, vždy nám ji ve správnou chvíli někdo připomene. Maroš tedy musel opravdu vyrůst. Jak k tomu přijde matka toho sraženého chlapce z předvčerejška nebo pozůstalí po tom dědovi, kterého si v nemocnici čtyřicet osm hodin nikdo nevšímal, to nevím. A ani to vědět nechci. Je mi jen líto, když je vidím, jak v šoku dobrovolně blábolí do novin své komentáře bezprostředně po těch tragédiích v naději, že si uleví, a možná i s podvědomou radostí, že se o nich píše.

„Rozumím.“

„To jsem rád... víte, že nemám rád nedochvilnost...“ dodal ještě, aby zahladil, co se před chvílí událo.

„Omlouvám se,“ vyrazil jsem ze sebe s obrovskou námahou.

Na záchodě jsem si důkladně opláchl tvář a umyl ruce. Nic jiného se dělat nedalo. Když jsem přišel do kanceláře, Noro se už na mě usmíval. Modré oči se mu tím trochu ohrály. Naše kancelář sestávala ze středně velkého open space s pěti stoly pro novináře a koutkem pro fotografy. Počítače byly polepené barevnými nálepkami, na stěně hučela klimatizace a všude se rozléhala hudba z jakéhosi rádia pro mladé. Kancelář byla prázdná. Seděl v ní jen Noro.

„Dnes mi tě taky přidělili, tak si sbal to své haraburdí a jdeme. S tím naším starým je řeč jako rozprávka, co?“ ušklíbl se.

„Jo, ale hororová. Ani vlastně nevím, co mě na něm tak sere...“

„Taky ti připomněl, že jsi vlastně živnostník? To říká s oblibou... On už má ale děti po vejšce... jenže co ti moji pubertáci, jak ti se užíví? Sotva si umí namazat chleba s máslem. Já v jejich věku jsem už psal...“ Noro byl můj vrstevník. Bylo mu třicet sedm, ale nebyl z Bratislavy. Pocházel z východu a i žurnalistiku studoval v Prešově. Měl tři syny, ženu z Martina, hypotéku na třípokojevý byt v Petržalce a Renault z druhé ruky na parkovišti před panelákem. Poznal jsem se s ním před pěti lety, když jsem nastoupil do tohoto slavného deníku, a nikdy jsme spolu neměli žádný konflikt, což je v naší branži poměrně vzácné. Novináři a umělci jsou snad ti nejpokrytečtější lidé na světě.

Firemní C4 řídil Noro. Soustředěně hleděl na cestu před sebe a hlavou pohupoval do rytmu Nirvany, kterou právě hráli v rádiu.

„Opravdu jsi znal toho chlápka ze včerejška?“

„Jo...“

„I jeho ženu?“

„Hm.“

„Není ti do řeči?“

„Kam vlastně jedeme?“ přeslechl jsem otázku.

„Tomu nebudeš věřit... Jankovičová chce poskytnout rozhovor.“

„Ta Jankovičová, co myslím?“

„Přesně ta.“

Zaparkovali jsme v podzemní garáži pod parlamentem. Jankovičová nás čekala v parlamentní restauraci. Naživo mi připadala být ještě šukóznější než v telce. Nebyla zajímavá, to ne, ale šukavá tedy skutečně byla. Navzdory čtyřicítce měla tvář hladkou, jako by jí ji někdo vyhladil napařovací žehličkou od WS a na jejím nose byl znát rukopis známého plastického chirurga Kolomana Pernera. Za jejími zády vykukoval asi pětadvacetiletý vyparáděný zajiček, patrně osobní asistent. Sedli jsme si a objednali kávu. Mile se na nás usmívala, asi tak, jako se usmívá tarantule, když je už po jídle a do sítě se jí chytí další mouchy. Jako poslankyně za vládní stranu a milenka vicepremiéra si mohla dovolit ledacos. Před pár dny na tiskovce naznačila, že má podezření, že došlo k tunelování státní vodárenské společnosti.

Noro se z ní nijak neposíral, vždy si zachovával svůj odstup. Podali si ruce, zapnul se mikrofon a šlo se na věc:

„Před pár dny jste vyslovila určité podezření, v jakém je to nyní stadiu?“

„Bohužel, podezření se nepotvrdila. Kontrolní komise nezjistila žádné porušení předpisů... bla bla bla... státní vodárenská totiž... bla bla...“

Norovi po první odpovědi viditelně povadly koutky úst a očí. Po první větě mu bylo jasné, že je po zajímavém rozhovoru.

„Proč jste neudělala tiskovku i na toto prohlášení?“

„Vždyť to znáte, hodně novinářů, hodně otázek. A váš deník premiér ještě tak nějak bere,“ vysvětlovala trochu afektovaně a neobratně. Asi tak by mluvila uklízečka, kdyby se stala ředitelkou školy. Když jí asistent podával plášť, oči mi mimoděk spočinuly na jejích umělých kozách. Všimla si toho a měl jsem pocit, že ji to na okamžik jako ženu tak nějak potěšilo. Jsou ženy, které jsou prostě samice a jsou jimi rády.

„Zprávu jste měla už včera, proč tedy až dnes...?“

„Měli jsme tu rozruch kvůli nějaké sebevraždě,“ vypadlo z ní a vzápětí toho očividně litovala, až se jí Chanel náušnice zachvěly.

„Premiér byl na cestách, čekali jsme, co na to řekne...,“ snažila se to neobratně zamluvit.

„Kolik se normální žena nadře, aby si mohla koupit takový Chanel kostým...,“ řekl jsem, když jsme už uháněli autem zpátky do redakce.

„Ta si ho nekoupí nikdy,“ řekl Noro a zesílil rádio.

Já jsem hlasitost zase stáhl.

„Co myslíš? Dohodli se...?“

„Jo...“

„Myslím kvůli té vodárenské...?“

„Jo...”

Evidentně kamsi uletěl, a tak jsem hlasitost zase přidal.

„Samozřejmě, že se dohodli,” pomyslel jsem si.

„Někde se pohádali, Jankovičová udělala bububu a už jsou Východňáři se Středoslováky v rámci strany zase jedna ruka.”

Aspoň něčemu ty naše nezávislé deníky dokáží posloužit.

Když jsme se vrátili do redakce, Noro si sedl za počítač, aby to celé zpracoval. Evidentně se mu do toho nechtělo. Mě si odchytil Jano Palička, kterému všichni přezdívali Palica. Také patřil k inventáři našeho deníku a na starosti měl všechno, co zavánělo, řekněme, smrtí obyčejných lidí. To znamená dopravní nehody, opilecké rodinné zabíjačky na vesnicích, zmizení atd. U prostých lidí vzbuzoval jakousi prazvláštní důvěru, takže mu vždycy všechno vysypali, ani sami nevěděli jak. Měl asi sto kilo, kulatou masitou tvář a pod první bradou ještě další dvě.

Když se mu někdo svěřoval, vypadal jako ztělesněné porozumění, v hlavě ale už kalkuloval, jak z toho všeho vytáhnout co největší čtenost a počet kliknutí. Bez jakýchkoliv výčitek či vnitřní zainteresovanosti. Jediné, co ho opravdu bavilo a k čemu měl oduševnělý vztah, byly motorky. Na ty nedal dopustit, a když o nich vyprávěl, prasečí očka se mu rozněžnila a celý až zrudl vzrušením. O dceři, která mu zůstala z jakéhosi nepovedeného vztahu, nikdy nemluvil a zdálo se mi, že se s ní ani pořádně nevidá. Tato práce ho jednoduše bavila, bral to jako hru a jinak mu to bylo celé jedno. Lidsky se na něj nedalo v ničem spolehnout, ale aspoň nebyl nervák.

Stáli jsme v zácpě směrem na Šamorín a on mi neustále něco mlel do ucha. Měl jsem tušení, že mě chce přesvědčit, abych si také koupil motorku.

„Stačí, jak mě všichni ohrožují, když jsem v autě... co pak teprve na motorce...?”

On si ale nedal říct.

„Víš, jaký to je pocit, neumíš si to představit... svět vidíš úplně jinak... a ty endorfiny...”

Měl jsem toho dost a začal jsem si hrát s Androidem. Ještě chvíli pokračoval, ale pak pochopil.

„Víš, kdo byla ta žena ze včerejška?” změnil téma.

Vytrhl mě z četby novin.

„Prosím?”

„Ta mrtvá...”

„Hm.” Měl jsem pocit, jako by mu na chvíli přelétl přes tvář úsměv poznání. Jako by o mně a o Saše věděl.

„Byla to poslankyně.”

„Ano, ano, poslankyně městského zastupitelstva. A k tomu ještě?”

„Herečka.” Mimoděk jsem hrál jeho hru.